

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 16C/222/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112213337
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Johana Máčajová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2019:2112213337.6

Medzitýmny rozsudok

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Johanou Máčajovou v právnej veci žalobcu: T. Y., I.. XX.XX.XXXX, Z. Y. XXXX/XX, N., zast. JUDr. Ján Garaj, advokát, Hlavná 137, Prešov, proti žalovanému: Trnavský samosprávny kraj, Starohájska 10, Trnava, IČO 37 836 901, o určenie, že žalobcovi patrí právo na vydanie náhrady za zriadené vecné bremeno, takto

rozhodol:

Nárok žalobcu na náhradu za vecné bremeno za užívanie nehnuteľnosti, a to parcely N.-H. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria, o celkovej výmere XXX m², zapísané na LV č. XXXX, k. ú. Senica, okres Senica, obec Senica, a to za obdobie od 1.7. 2009 do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území je daný.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajší súd dňa 11.06.2012 domáhal určenia, že mu patrí právo na vydanie náhrady za zriadené vecné bremeno, ktoré viazne na nehnuteľnostiach v prospech žalovaného, a to na parcele N.-H. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria, o celkovej výmere XXX m², zapísané na LV č. XXXX, k. ú. Senica, okres Senica, obec Senica, a to za obdobie od 1. 7. 2009 do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území a až do právoplatnosti rozsudku /ak jeho výsledok bude kladný/, prípadne konečným rozsudkom rozhodnúť o výške náhrady.

2. Svoje podanie odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, a to parcely N.-H. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria, o celkovej výmere XXX m², zapísanej na LV č. XXXX, katastrálne územie Senica, okres Senica a obec Senica. Predmetnú nehnuteľnosť žalobca nadobudol do vlastníctva na základe kúpnej zmluvy, vklad vlastníckeho práva bol povolený pod číslom O. XXXX/XX zo dňa XX.XX.XXXX vz. XXXX/XX, O. XXXX/XX zo dňa XX.XX.XXXX O.. XXXX/XX. Pozemok je zastavaný cestným telesom cesty R.. Žalobca ako vlastníkom pozemku nemôže svoje vlastníctvo užívať primeraným spôsobom, nakoľko je zastavaný stavbami a vlastníkom ako aj užívateľom týchto stavieb je žalovaný. Žalobca nesúhlasí, aby na nehnuteľnosti v jeho vlastníctve boli akékoľvek cudzie stavby. Listami zo dňa 10.03.2010 a 21.06.2012 žalobca vyzýval žalovaného na majetkovoprávne usporiadanie pozemkov podľa zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, a o náhradu z titulu zriadeného vecného bremena. Žalobca má za to, že má voči žalovanému nesplatenú pohľadávku z titulu zriadeného vecného bremena za bezplatné užívanie vyššie uvedených nehnuteľností, a to za obdobie od 01.07.2009 do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území v zmysle uvedeného zákona. Žalobca poukázal na článok 20 Ústavy SR, článok 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, článok 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, § 123 a § 451 Občianskeho zákonníka. Takéto obmedzenie vlastníckeho práva je v rozpore s uvedenými článkami, kde v rámci týchto ustanovení je obmedzenie vlastníckeho práva možné len za primeranú náhradu. Žalobca poukázal na rozsudok Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 3Cdo/45/92 a na nález Ústavného súdu SR IV. ÚS 94/2011-44 zo dňa 07.07.2011. Pokiaľ sa žalobca domáha náhrady za zriadené zákonné vecné bremeno, táto sa musí bez akéhokoľvek ďalšieho preukazovania a

skúmania zavinenia vydať. Pre analógiu treba použiť ustanovenia OZ o bezdôvodnom obohatení, ktoré má objektívny charakter spočívajúci v neoprávnenom majetkovom prospechu, ktorý by inak patril tomu, na úkor koho sa bezdôvodne obohatil obohatený. Žalobca ďalej poukázal na nález Ústavného súdu IV. ÚS 70/2011 zo dňa 23.06.2011, podľa ktorého otázka nároku za náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva je mimoriadne dôležitá a má ústavnú relevanciu. Žalobca navrhol, aby súd vydal medzitýmny rozsudok, ktorým rozhodne najskôr len o základe veci samej a po jeho vynesení bude pokračovať v konaní tak, že ustanoví znalca na vypracovanie znaleckého posudku za účelom určenia výšky náhrady a zaviazá žalovaného na vydanie náhrady určenej znaleckým dokazovaním.

3. K podanej žalobe sa dňa 05.12.2016 vyjadril žalovaný s poukazom na skutočnosť, že na tunajšom súde prebieha konanie pod sp. zn. 24C/121/2014, predmetom ktorého je určenie, že žalobcovi patrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, týkajúce sa tých istých strán a totožného predmetu konania a skutkových okolností, a preto v uvedenom konaní žalovaný navrhol zastavenie konania. Žalobca uviedol, že predmetná cesta č. R. ako majetok štátu v správe Slovenskej správy ciest prešla ku dňu 1. 1. 2004 do vlastníctva Trnavského samosprávneho kraja, a to na základe zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v nadväznosti na zákon č. 416/ 2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov. Dňa XX.XX.XXXX bol podpísaný Delimitačný protokol, ktorým cesty II. a III. triedy boli odovzdané do vlastníctva Trnavského samosprávneho kraja. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že už v čase nadobudnutia predmetného pozemku do vlastníctva žalobcu, bol tento pozemok už zastavaný cestou č. R. a v tomto stave ho žalobca aj kupoval. Žalovaný neobmedzil vlastnícke práva žalobcu, žalobca s takýmto obmedzením tento pozemok do svojho vlastníctva nadobudol, a to na základe svojho slobodného rozhodnutia, okolnosti nadobudnutia vlastníctva tak zakladajú opodstatnenú úvahu o špekulatívnosti kúpy predmetného pozemku. Žalovaný vznáša námietku premlčania, nakoľko finančná náhrada za zákonom zriadené vecné bremeno je nepochybne majetkovým právom vyplývajúcim z vecného bremena, ktoré sa vzťahuje na vlastníka zaťaženého pozemku, je jednorázová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia. Právo na zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena sa mohlo po prvý raz uplatniť dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., na základe ktorého vzniklo, t.j. 01.07.2009 a trojročná premlčacia lehota na jeho uplatnenie márne uplynula pred dňom podania žalobného návrhu, teda 01.07.2012. Žalovaný poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo /26/2014, podľa ktorého vecné bremeno môže vzniknúť aj priamo zo zákona, zákonom zriadené vecné bremeno je vlastníkom povinný rešpektovať v nevyhnutnej miere a rozsahu a za obmedzenie svojho vlastníckeho práva má právo žiadať náhradu. Toto obmedzenie vlastníckeho práva je výrazom prevahy verejného záujmu nad záujmom jednotlivca bez toho, aby toto zasahovanie bolo podmienené súhlasom zo strany dotknutého vlastníka. Na základe uvedeného je zrejmé, že právnym titulom užívania pozemku vo vlastníctve žalobcu zo strany žalovaného je existujúce vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z. s účinnosťou od 01.07.2009. Na strane Trnavského samosprávneho kraja tak k žiadnemu bezdôvodnému obohateniu preukázateľne nedochádza, nakoľko užívanie predmetnej nehnuteľnosti je aprobované právnym titulom zriadeného vecného bremena, nie je naplnené žiadne zo zákonných predpokladov na vznik bezdôvodného obohatenia, tak ako je zadefinované v § 451 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného považuje žalovaný návrh za zjavne zmätočný a navrhuje súdu, aby žalobu vyhodnotil ako zjavne nedôvodnú a konanie v danej veci zastavil.

4. Uznesením tunajšieho súdu pod č.k. 16C/222/2016-25 zo dňa 12.12.2016 bolo konanie v časti určenia, že žalobcovi patrí právo na vydanie náhrady za zriadené vecné bremeno zastavené, s odôvodnením, že sa jedná o prekážku veci začatej, nakoľko na tunajšom súde prebieha konanie pod sp. zn. 24C/121/2014, predmetom ktorého je ten istý spor. Voči uvedenému zastavujúcemu uzneseniu bolo podané odvolanie tak žalobcom, ako aj žalovaným, o odvolaniach rozhodoval Krajský súd v Trnave, ktorý rozhodnutím č. k. 26Co/76/2017-59 zo dňa 26.03.2018 napadnuté uznesenie o zastavení konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vo svojom odôvodnení odvolací súd skonštatoval, že konanie vedené pod sp. zn. 24C/121/2014 bolo začaté na základe žaloby doručenej pôvodne Okresnému súdu Senica dňa 30.06.2014, teda neskôr ako predmetné konanie vedené pod sp. zn. 16C/222/2016, ktoré začalo 29.06.2012 (pôvodne vedené pod sp.zn. 8C/78/2012) a jeho predmetom bolo vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu žalovaným, pričom uvedená žaloba bola zamietnutá, rozhodnutie bolo napadnuté odvolaním. Z uvedeného potom vyplýva, že nie sú dôvody na zastavenie konania vedeného pod sp. zn. 16C/222/2016 pre prekážku litispendencie, a preto je potrebné o nároku rozhodnúť opätovne.

5. Na základe uvedeného v zmysle pokynov odvolacieho súdu súd vyzval žalobcu na vyjadrenie sa k podaniu žalovaného sa dňa 31.08.2018 vyjadril žalobca prostredníctvom právneho zástupcu, uviedol, že návrh na začatie konania je v oboch konaniach vymedzený nepopierateľne odlišne, nejde teda o totožnosť predmetu konania, nemôže sa jednáť o prekážku litispendencie. K výhrade žalovaného o vedomosti žalobcu o zaťažení pozemku už v čase kúpy uviedol, že toto nemá vplyv na rozhodnutie o náhrade za zriadené vecné bremeno, nakoľko nárok je nespochybniteľný. Uvedené nemôže mať vplyv ani pri následnom vyčíslení výšky náhrady, a už vôbec nie na určenie, či nárok na náhradu za zákonom zriadené vecné bremeno je, alebo nie je. Ohľadne premlčacej lehoty uviedol, že žaloba bola podaná včas dňa 29.06.2012, trojročná lehota uplynula až dňa 01.07.2012, na uvedené nemá žiaden vplyv, kedy bola predmetnej veci pridelená spisová značka. Opätovne uvádza, že za obmedzenie svojho vlastníckeho práva má právo žiadať náhradu, a to aj s poukazom na rozsudok NS SR sp.zn. 7Cdo/26/2014, ako aj na všeobecnú súdnu prax v podmienkach Slovenskej republiky.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vec v zmysle § 180 CSP prejednal v neprítomnosti žalobcu, ktorý sa na pojednávanie nedostavil, svoju neprítomnosť ospravedlnil z dôvodu nadmernej pracovnej zaťaženia a chybou pri zaznačení dátumu pojednávania, o odročenie nepožiadala.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením s obsahom založených listinných dôkazov: žaloba zo dňa 11.06.2014, Uznesenie NS SR č.k. 6Cbo/252/2015 zo dňa 29. 06. 2016, vyjadrenie žalobcu zo dňa 29.09.2016, vyjadrenie žalovaného zo dňa 05.12.2016, uznesenie č.k. 16C/222/2016-25 zo dňa 12.12.2016, odvolanie žalovaného zo dňa 29.12.2016, odvolanie žalobcu zo dňa 20.12.2016, vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného zo dňa 26.01.2017, zrušujúce uznesenie KS v Trnave, č. k. 26Co/76/2017-59 zo dňa 26.03.2018, vyjadrenie žalobcu zo dňa 31.08.2018, výpis z listu vlastníctva č. XXXX, obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 24C/121/2014, 8C/78/2012 ako aj ostatným obsahom spisového materiálu a ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

8. V predmetnej veci je nesporné, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, a to parcely N. - H. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o celkovej výmere XXX m², zapísané na LV č. XXXX, kat. územie Senica, okres Senica, obec Senica. Predmetnú nehnuteľnosť nadobudol žalobca do vlastníctva na základe kúpnej zmluvy v roku 2007. Predmetný pozemok je zastavaný cestným telesom - cestou R., ktorej vlastníkom a užívateľom je žalovaný, na ktorého prešlo vlastníctvo zo štátu. Žalobca ako vlastní horeuvedenej parcely nemôže svoje vlastníctvo užívať primeraným spôsobom, nakoľko jeho pozemok je zastavaný stavbami vo vlastníctve žalovaného. Žalobca nadobudol vlastnícke právo k pozemku v čase, keď cesta na ňom už bola vystavaná, od roku 2010 vyzýval žalovaného na majetkovoprávne usporiadanie pozemkov, kedy mu bola ponúknutá možnosť majetkovo vysporiadať jeho pozemky len formou pozemkových úprav. Žalobca však žiada vysporiadanie finančným odškodnením. Žalobca si v konaní uplatňuje nárok na vydanie náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno za užívanie pozemku žalovaným za obdobie od 01.07.2009, ktorý odvodzuje z Ústavy SR čl. 20 ods. 4. Žalovaný má za to, že pozemok užíva v súlade so zákonom č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky.

9. Zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že cestné teleso R., ktoré je stavbou na pozemku, ktorého vlastníkom je žalobca, stojí na tomto pozemku od r. XXXX. Predmetná cesta ako majetok štátu Slovenskej správy ciest prešla k 01.01.2004 do vlastníctva Trnavského samosprávneho kraja (ďalej ako „TTSK“), a to na základe zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a v nadväznosti na zákon č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov št. správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov. Následne dňa 31.08.2006 bol podpísaný Delimitačný protokol, ktorým cesty II. a III. triedy boli odovzdané do vlastníctva TTSK. Nakoľko žalobca nadobudol predmetný pozemok na základe kúpnej zmluvy zo dňa 31.08.2007, nadobudol danú nehnuteľnosť zastavanú cestou, pričom tieto skutočnosti mu museli byť známe už pri uzatvorení kúpnej zmluvy, musel vedieť, že predmetný pozemok nebude môcť v budúcnosti užívať. TTSK ako žalovaný nijakým spôsobom neobmedzil vlastnícke práva žalobcu. Zo strany vlastníka pozemku sa táto kúpa javí ako účelová, pre získanie majetkového prospechu, preto je v zmysle § 3 ods. 1 OZ tento právny úkon v rozpore s dobrými mravmi. Konanie contra bona mores nemôže požívať právnu ochranu. Dobré mravy predpokladajú istú vyváženosť pri plnení si povinností a pri využívaní práv vyplývajúcich z právnych vzťahov a právnych noriem. Pokiaľ by bolo žalobe vyhovené, táto zásada by nebola dodržaná. Správnosť tejto úvahy potvrdil aj KS v Prešove sp. zn. 9Co/78/2012 zo dňa 12. 11. 2013, pričom odkázal na názor vyslovený vo veci 20C/174/2008, ktorý potvrdil KS v konaní 15Co/103/2010, pričom

správnosť rozhodnutí potvrdil aj Ústavný súd vo svojom Uznesení I ÚS 369/2011 zo dňa 28.09.2011, kedy odmietol sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neodôvodnenú. Navrhuje, aby bola predmetná kúpna zmluva predložená zo strany žalobcu ako listinný dôkaz. Zákon č. 66/2009 Z.z. v ust. § 4 ods. 2 zakotvuje, že vlastník pozemku pod stavbou, je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že zo strany žalovaného nedochádza k svojvoľnému obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu, ale ide o zákonom aprobovaný stav. Z vyššie uvedených dôvodov navrhuje žalovaný, aby súd vyhodnotil žalobu v zmysle § 138 zák. č. 160/2015 Z.z. ako zjavne nedôvodnú a zamietol ju pre rozpor s dobrými mravmi.

10. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 24C/121/2014 súd zistil, že dňa 1.2.2017 súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu voči žalovanému (išlo o totožné strany sporu), ktorou žalobou sa žalobca domáhal určenia, že mu patrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností bez právneho dôvodu žalovaným, a to parcely N.-H. XXXX/X - zastavené plochy a nádvoria o výmere XXX m², zapísané na LV č. XXXX, k. ú. Senica, okres Senica, obec Senica zo strany žalovaného, a to za obdobie od 29.06.2012 do 28.06.2014. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Trnave, pod č. k. 11Co/163/2017-138 zo dňa 04.07.2018, v ktorom dospel k záveru, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva titulom obmedzenia vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným na základe zákona a nie titulom bezdôvodného obohatenia vzniknutého za užívanie nehnuteľností žalovaným bez právneho dôvodu, pričom svoj záver odvolací súd opiera o rozhodnutia krajských súdov, ako aj Najvyššieho súdu SR (rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 04.12.2013, sp. zn. 10Co/134/2012, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/79/2012 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.04.2015, sp. zn. 4 M Cdo 2/2014).

11. Podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje. Podľa ods. 4 vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenia sa zaručuje. Podľa ods. 4, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné len vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za náhradu.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžníka premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Podľa § 124 Občianskeho zákonníka, všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana.

Podľa § 128 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastník je povinný strpieť, aby v stave núdze alebo v naliehavom verejnom záujme bola na nevyhnutnú dobu v nevyhnutnej miere a za náhradu použitá jeho vec, ak účel nemožno dosiahnuť inak. Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

Podľa § 151n ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať.

Podľa § 151o ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z.z.“) tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojim umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom, môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytuje vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. ak sa neuplatní postup podľa ods. 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu.

Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 66/2009 Z.z., ak bol v katastrálnom území do účinnosti tohto zákona schválený projekt pozemkových úprav, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná formou jednoduchých pozemkových úprav.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. konanie o nariadení pozemkových úprav z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou podľa tohto zákona sa začína na žiadosť vlastníka stavby. Pri usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom podľa tohto zákona sa prihliada na potreby vlastníka stavby.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 66/2009 Z.z. usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbou sa vykoná formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode pozemkových úprav v tom istom katastrálnom území, a ak územie tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce, v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavením, alebo formou finančnej náhrady, ak a) v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b) ide o pozemok pod stavbou vo výmere do 400 m², c) o to požiada vlastník pozemku.

Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 66/2009 Z.z. pri poskytovaní náhradných pozemkov správca prihliada na potreby poskytnutia náhrad podľa osobitného predpisu.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

Podľa § 214 Civilného sporového poriadku, ak je to účelné, môže súd rozhodnúť najskôr len o základe alebo dôvode uplatneného procesného nároku medzitýmym rozsudkom.

12. Vychádzajúc zo záverov vykonaného dokazovania a s prihliadnutím na znenie vyššie citovaných zákonných ustanovení, súd konštatuje danosť uplatňovaného nároku žalobcu v konaní. Medzitýmnym rozsudkom súd preto žalobe vyhovel v celom rozsahu, nakoľko nárok žalobcu je dôvodný.

13. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, a to parcely N. - H. XXXX/6 - zastavané plochy a nádvoria o celkovej výmere XXX m², zapísané na LV č. XXXX, kat. územie Senica, okres Senica, obec Senica, ktorú nehnuteľnosť nadobudol do vlastníctva na základe kúpnej zmluvy v roku 2007, pričom žalobca ako vlastník nemôže svoje vlastníctvo užívať primeraným spôsobom, nakoľko pozemok je zastavaný cestným telesom R., vlastníkom, ako aj užívateľom tejto cesty je žalovaný. Za uvedené obmedzenie svojho vlastníckeho práva žiada žalobca vysporiadanie finančným odškodnením v súlade so zákonom č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Sporným nebola ani skutočnosť, že predmetná cesta č. II/500 ako majetok štátu v správe Slovenskej správy ciest prešla ku dňu 1. 1. 2004 do vlastníctva žalovaného-Trnavského samosprávneho kraja, a to na základe zákona č. 135/ 1961 Zb. o pozemných komunikáciách v nadväznosti na zákon číslo 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov. Následne dňa XX.XX.XXXX bol podpísaný Delimitačný protokol, ktorým cesty II. a III. triedy boli odovzdané do vlastníctva Trnavského samosprávneho kraja.

14. Nakoľko v danom prípade žalovaný ako vlastník stavby - cestného telesa R. nemal v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, ku dňu účinnosti tohto zákona, t.j. 01.07.2009, k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniklo vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, pričom uvedený zákon odkazuje na úpravu ustanoveniami § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka, pri riešení otázky náhrady za obmedzenie vlastníckych práv je potrebné z týchto ustanovení vychádzať. Obsahom uvedeného práva je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktoré prešlo z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Existenciu uvedeného zákonného vecného bremena nepopiera ani žalovaný.

15. Opodstatnenosť a dôvodnosť nároku na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva titulom obmedzenia vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným na základe zákona vyvodzuje súd na základe zákona č. 66/2009 Z.z., ktorý explicitne otázku náhrady za nútené obmedzenie vlastníkov pozemkov pod stavbami nerieši, avšak v ust. § 2 ods.2 uvádza, že ak sa neuplatní postup podľa ods. 1 (uzatvorenie zámennej zmluvy medzi vlastníkom stavby a vlastníkom pozemku pod stavbou), usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu, t.j. zákona č. 330/1991 Z.z. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách. Uvedené vyplýva aj z dôvodovej správy k zákonu č. 66/2009 Z.z., cieľom ktorého je usporiadať doteraz neusporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré boli delimitované na obce a vyššie územné celky v rámci reformy verejnej správy. Podľa zákona o majetku obcí prešli do vlastníctva obcí nielen stavby ako miestne komunikácie, ale aj administratívne budovy obcí, kultúrne domy, základné školy, predškolské zariadenia, Centrá voľného času, Domovy - penzióny pre dôchodcov, Domovy dôchodcov, Nemocnice I. typu, Nemocnice s poliklinikou, ako aj ďalšie stavby. Zákon upravuje usporiadanie predmetných zastavaných pozemkov prechodom do vlastníctva vlastníkov stavieb, t.j. do vlastníctva obcí a vyšších územných celkov, pričom tento proces je možné realizovať dvoma formami a to zámennou zmluvou, alebo prostredníctvom pozemkových úprav podľa zákona č. 330/1991 Zb. Z uvedeného potom vyplýva, že niet zákonnej prekážky na to, aby sa vlastníkom pozemku zastavaného cestou priznala primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena, a to až do času, kým sa vlastníkom neposkytne náhradný pozemok, resp. kým sa neskončí konanie o pozemkových úpravách.

16. Pri ustálení uvedeného právneho názoru o tom, že žalobcovi právo na náhradu za vecné bremeno za užívanie nehnuteľnosti vzniknuté zo zákona patrí, vychádzal súd aj z viazanosti právnym názorom vysloveným v obdobnej veci Krajským súdom Trnava pod sp. zn. 11Co/163/2017, v ktorom konaní zhodných strán sporu súd vyslovil právny názor, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva titulom obmedzenia vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným

na základe zákona, a nie titulom bezdôvodného obohatenia vzniknutého za užívanie nehnuteľností žalovaným bez právneho dôvodu, pričom svoj záver odvolací súd opiera o rozhodnutia krajských súdov, ako aj Najvyššieho súdu SR (rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 04.12.2013, sp. zn. 10Co/134/2012, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/79/2012 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.04.2015, sp. zn. 4 M Cdo 2/2014). Uvedený záver o existencii nároku žalobcu na náhradu za zákonné vecné bremeno vyplýva z úpravy základných práv a slobôd, a teda základného práva vlastníť a užívať majetok. Nárok žalobcu vyplýva jednoznačne z čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorého obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Rovnako tiež v zmysle čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné len vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za náhradu.

17. Dôkaz navrhnutý žalovaným, a to predloženie kúpnej zmluvy na predmetné pozemky súd nepripustil, nakoľko uvedený listinný dôkaz by žiadnym spôsobom neovplyvnil existenciu nároku uplatneného žalobou, skutočnosť o tom, že žalobca nadobudol pozemok už v čase, keď na ňom bola postavená cesta, nemá vplyv na existenciu nároku na náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva, nepreukazuje ani skutočnosť o konaní žalobcu proti dobrým mravom. Rovnako tiež námietka žalovaného ohľadne premlčania uvedeného nároku je nedôvodná, nakoľko žaloba bola podaná dňa 29.06.2012, čiže pred uplynutím 3-ročnej premlčacej lehoty, ktorá lehota uplynula až dňa 02.07.2012.

18. Na základe uvedeného súd má za to, že nárok žalobcu je dôvodný, preto žalobe vyhovel v zmysle návrhu žalobcu a rozhodol o základe nároku tak, ako je uvedené v jeho výrokovej časti. O výške nároku súd bude rozhodovať následne po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

19. O trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.